Zpravodaj města Hranic Ročník V. Číslo 12 / prosinec 2019 Zdarma

Hranický zpravodaj

Vánoční trhy v Hranicích

Výstava „Vánoce za totáče“

Dnešní téma: Životní prostředí v Hranicích

„Ten, kdo nemá Vánoce v srdci, je nikdy nenajde ani pod stromkem.“ **Charles Dickens**

Vánoční trhy na Masarykově náměstí v Hranicích oživí letos i sněhuláci. Foto: Jiří Necid

Socha Panny Marie je hotová

Foto z roku 1908 (výřez). Foto: archiv MěÚ

Oprava sochy Panny Marie Bolestné na křižovatce Komenského a Hřbitovní ulice, která prošla důkladnou opravou, je dokončena. Socha byla zrestaurována a byly jí navráceny atributy, které jí náleží – meč a svatozář s pěti hvězdami. Byl jí obnoven kamenný pískovcový sokl podle dobových ikonografických podkladů. Dříve zde byl sokl i schody z umělého kamene, který nerespektoval počet schodů ani jejich původní tvar.

V rámci restaurování bylo provedeno očištění sochy, výroba nového kamenného podstavce se schody, doplnění a pozlacení atributů sochy (meč a svatozář), doplnění narušených míst sochy, barevné retuše a repase kovové ohrádky sochy.

Restaurování stálo celkem 368 000 korun, z toho bylo 200 000 korun poskytnuto z rozpočtu Ministerstva kultury České republiky v rámci dotačního titulu Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón pro rok 2019.

Socha Panny Marie Bolestné je barokní sochařské dílo z roku 1732. Socha je symbolicky umístěna směrem ke hřbitovu, hlavou s výrazem utrpení vzhlíží k nebi se sepjatými rukami na prsou. **(bak)**

Město nabízí pozemky pro rodinné domy

Město nabízí pozemky na výstavbu rodinných domků v Drahotuších v lokalitě Nad Vápenkami. Jde celkem o sedm pozemků za cenu od 600 do 900 korun za m^2. Podrobné informace naleznete na úřední desce Městského úřadu v Hranicích, umístěné ve dvoraně zámku, nebo na úřední desce na webu města www.mesto-hranice.cz. Žádosti se podávají do 10. ledna 2020. **(bak)**

Hranice oslavily výročí vzniku republiky

Koncertem ZUŠ Hranice v neděli 27. října a následně pondělním lampionovým průvodem oslavilo město Hranice 101. výročí vzniku samostatného Československa. Oslavy byly zahájeny přijetím zahraničních delegací z partnerských měst vedením města Hranice.

Koncert ZUŠ Hranice se uskutečnil v Koncertním sále. Vystoupil Komorní sbor Cantabile a jako sólisté se představili studenti Janáčkovy konzervatoře Ostrava a Ostravské univerzity Monika Blahová, Michaela Adameová a Dominik Bagar. Na klavír zahráli žáci ZUŠ Hranice Jakub Gadas, Patricie Pivarčová Juračková a Rozálie Čihalová.

Posledním účinkujícím byla Hudecká muzika tvořená mladými absolventy ZUŠ Hranice, která město Hranice úspěšně reprezentovala na Huygens festivalu 2019 v partnerském městě Leidschendam-Voorburg (Nizozemí).

Komorní sbor Cantabile. Foto: Jiří Necid

Lampionový průvod byl tradičně zahájen koncertem Velkého dechového orchestru ZUŠ Hranice v pondělí v 17.30 na prostranství před Zámeckým hotelem, odkud vyrazil ke Staré radnici. Zde proběhlo kladení věnců k bustě T. G. Masaryka, projevy a zdravice. Poté průvod pokračoval do letního kina, kde byla připravena ohňová show Folleta Ostrava a promítání filmu Jak vycvičit draka 3.

V pondělí bylo také otevřeno mauzoleum obětí 1. světové války na hranickém hřbitově. **(bak)**

Knihovnu již zdobí zrestaurovaný strop

Sami můžete porovnat, jak vypadal strop loni a letos. Foto: Petr Bakovský

Od září probíhalo v hranické knihovně restaurování stropu v jedné z místností. Zde byly při loňské rekonstrukci odhaleny zbytky maleb ze začátku 19. století. Malby byly loni zakonzervovány, letos se je podařilo obnovit do původní krásy. Restaurování stropu stálo celkem půl milionu korun, a z toho bylo 200 tisíc korun poskytnuto z rozpočtu Ministerstva kultury ČR v rámci dotačního titulu Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Oddělení naučné literatury bude čtenářům opět k dispozici od pondělí 9. prosince. **(bak)**

Hranická nemocnice dostala panenky pro děti

Tradiční předání panenek dětem na dětském oddělení hranické nemocnice připravili členové společenského klubu Panenka v úterý 15. října. Předání se účastnili členky Klubu diabetiků a klienti Domova seniorů Hranice, kteří panenky šijí. Panenky pomáhají v komunikaci mezi lékařem a malým pacientem. Na jejich výrobě se podílejí také zaměstnanci chráněné dílny společnosti Krok.

Všem, včetně sponzorů, patří poděkování za tuto práci, která přináší radost nejen dětem, ale i jejím tvůrcům. Dobrou náladu při setkání umocnilo vystoupení dětí ze Základní školy Drahotuše. **(bak)**

Předání panenek členkami klubu Panenka Hranice. Foto: Libor Kaštovský

Město Hranice sbíralo stříbrná ocenění

Druhé místo v celostátní soutěži Ambasador kvality České republiky získal Městský úřad Hranice. Ocenění za město převzal v Praze starosta města Jiří Kudláček a tajemník Městského úřadu Hranice Vladimír Vyplelík. Hranice byly na stupínku vítězů v obklíčení pražanů - první místo získal Městský úřad Prahy 10 a třetí skončil Dopravní podnik Hlavního města Prahy.

V loňském roce vyhlásila Česká společnost pro jakost první ročník soutěže Ambasador kvality České republiky, který byl určen organizacím soukromého sektoru. Díky pozitivní odezvě byla letos otevřena i zvláštní kategorie soutěže pro veřejný sektor. V rámci této soutěže jsou organizace posuzovány podle jejich přístupu ke kvalitě jako fenoménu, který zahrnuje všechny oblasti života společnosti a je předpokladem pro naplňování jejích nových očekávání a zajištění dlouhodobé úspěšnosti. Tato soutěž slouží jako nástroj k využívání technik řízení kvality ke zvyšování vlastní výkonnosti.

Starosta Jiří Kudláček děkuje za udělenou cenu. Foto: Petr Bakovský

I veřejná správa je totiž nucena prokazovat zlepšování výkonnosti a kvality veřejných služeb a naplňovat tak měnící se potřeby a očekávání občanů. Kvalitu chápe tento projekt jako komplex přístupů, aktivit a činností, jejichž cílem je vytvoření podmínek pro kvalitní funkci organizací veřejného sektoru.

Hranice byly oceněny také ve výzkumu „Město pro byznys"

Druhé nejlepší město za posledních deset let srovnávacího výzkumu „Město pro byznys" jsou v Olomouckém kraji Hranice. Lepších výsledků dlouhodobě dosahuje pouze Prostějov.

Srovnávací výzkum „Město pro byznys" hodnotí podnikatelský potenciál měst a obcí. Detailnímu zkoumání jsou podrobena všechna města a obce s rozšířenou působností v České republice, v Olomouckém kraji jde celkem o třináct měst.

Hranice se pravidelně umísťují na předních příčkách Olomouckého kraje, v hodnocení za rok 2018 jsme byli třetí. Za poslední desetiletí jsme byli třikrát na stříbrné pozici. V celorepublikovém měřítku jsme v roce 2017 dosáhli na 11. místo. Vyrovnané výsledky posledních let podtrhuje dvanáctá příčka v letech 2016 a 2018. Město Hranice se může pochlubit vedle kvalitních výsledků za celou oblast výzkumu sledující přístup veřejné správy, také například vysokou likviditou a podporou webových stránek. **(bak)**

Dobrovolní hasiči cvičili v Milenově

Město Hranice ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem Olomouckého kraje uspořádalo v říjnu taktické cvičení jednotek drahotušského okrsku v Milenově v rámci zvyšování kvalifikace členů jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí.

Cvičení mělo čtyři stanoviště s úkoly:

- zřízení čerpacího stanoviště a následně vytvoření dopravního a útočného vedení, procvičení signálu pro dodávku vody
- činnosti u dopravní nehody (krční límec, taktický postup, vyproštění)
- poskytnutí první pomoci, vytvoření tlakového obvazu, resuscitace s automatizovaným externím defibrilátorem
- sestavení nastavovacího žebříku, zajištění a uzlová technika

Při plnění jednotlivých úkolů byl kladen důraz na rozhodování a řízení velitele jednotky a velitele zásahu, komunikace s operačním střediskem, spolupráce družstva, dodržování zásad bezpečnosti práce a poskytování první pomoci.

(dm) Foto: Dušan Michálek

Policie navyšuje stavy, nabízí výhody

Policie České republiky v Olomouckém kraji navyšuje početní stavy. Nabízí náborový příspěvek 75 000 Kč, 6 týdnů dovolené, široké možnosti kariérního růstu a spoustu dalších benefitů.

Policisté a policistky v prvním roce po dobu přípravy na výkon služby dostávají plat 24 220 Kč a jednorázový **náborový příspěvek 75 000 Kč**. Po nástupu do výkonu služby se jim příjem ihned zvedá na minimálně 29 440 Kč. K tomu získávají další příplatky za svátky, za přesčasy, osobní příplatek. Pravidelně každé 3 roky se jim plat navyšuje. Pro zajímavost **průměrný služební příjem policistů v Olomouckém kraji za rok 2018 činil 41 433 Kč hrubého.**

Z dalších benefitů jmenujme např. **6 týdnů placené dovolené ročně**, příspěvky na dovolenou nebo na tábory pro děti, na penzijní nebo životní pojištění. V době nemoci kratší než 30 kalendářních dnů policisté pobírají plat v plné výši. Stejně tak, pokud po dobu 9 dnů pečují o své nemocné dítě mladší 10 let.

Věrnost se u Policie ČR vyplácí. Po 15 letech služby k 6 týdnům dovolené získávají ještě nárok na ozdravný pobyt v délce 14 dnů ročně, který mohou strávit sportováním v místě bydliště nebo v lázních. Při ukončení služebního poměru, nejméně po 6 letech služby, získávají jednorázové **odchodné**, po odsloužení 15 let **doživotní výsluhový příspěvek**. Přesná výše závisí na počtu odsloužených let, odchodné činí maximálně šestinásobek průměrného hrubého měsíčního příjmu, výsluha až 50 % průměrného hrubého měsíčního příjmu. Podrobné informace na webu **nabor.policie.cz** nebo na mailu nabor.olomouc@pcr.cz.

(PČR) Foto: Policie ČR

Město si připomnělo Den válečných veteránů

Den Válečných veteránů si město Hranice připomnělo v pondělí 11. listopadu v 11 hodin u mauzolea na městském hřbitově. V Hranicích bylo při této příležitosti zpřístupněno mauzoleum, kde je pochováno na 1500 vojáků z 1. světové války, kteří zemřeli ve zdejší vojenské nemocnici. Den veteránů, nebo také Den vzpomínek se slaví v tomto termínu jako připomínka ukončení krvavých bojů 1. světové války - 11. 11. 1918 v 11 hodin bylo podepsáno příměří, které boje ukončilo. Symbolem Dne válečných veteránů, symbolem padlých vojáků 1. světové války, se stal květ vlčího máku. To má svůj původ v básni, kterou v roce 1915 napsal kanadský chirurg John McCrae, jenž sloužil na západní frontě, nedaleko belgického města Ypres. **(bak)**

Za město Hranice uctil památku válečných veteránů 1. místostarosta PhDr. Vladimír Juračka. Foto: Petr Bakovský

Na Drahotušské drakiádě létala více než stovka draků

Navzdory tomu, že pořadatelé museli již šestý ročník drakiády ze soboty 5. října přesunout až na 19. října, na letiště v Drahotuších dorazily stovky návštěvníků a hlavně 130 draků, kteří opanovali nebe nad letištěm.

„Začátkem října nám počasí bohužel nepřálo. Vytrvalý déšť v pátek i v sobotu a silný vítr nás přinutil tuto akci zrušit. Hned se ale vyrojily dotazy na náhradní termín a taky, co bychom dělali s buřtíky od firmy Váhala, která nám je každoročně poskytuje. Takže nový termín byl určen na sobotu 19. října. A to už vše klapalo jako na objednávku. Sluníčko se prodralo mezi mraky a kolem poledne začalo i foukat, a to je ten hlavní předpoklad úspěšného létání draků. A těch se letos sešlo rekordní množství 130. Většinou jsou to kupovaní draci, ale létají tady i vlastnoručně vyrábění," uvedla hlavní pořadatelka Jitka Krejčiříková.

Vítězný B. Maisner se svým modelem se chystá na let. Foto: J. Krejčiříková

„Porota má opravdu těžké rozhodování vybrat z takového množství deset draků, jejichž majitelé dostanou ceny. A aby to ostatním dětem nebylo líto, máme připraveno dalších čtyřicet cen, které losujeme, takže má šanci vyhrát kdokoli," dodala Krejčiříková.

Letos vyhrál drak ve tvaru krabice, vyrobený dvanáctiletým Boleslavem Maisnerem, který je členem modelářského kroužku v Domě dětí a mládeže v Hranicích. Vítěz dostal věcnou cenu a poté si užil i vyhlídkový let, který pro vítěze věnoval Aeroklub Hranice.

Děti si také mohly prohlédnout opravdová letadla zblízka, posadit se do nich a od místních pilotů se dozvěděly, jak se letadlo řídí, na co která páka je a co ukazují budíky na palubní desce. **(bak)**

Romské děti uklízely u Bečvy

Již několikátým rokem pomáhaly romské děti uklízet město. Na konci října se sešlo u Bečvy devět romských dětí převážně z ubytoven a za dopoledne nasbíraly čtyři pytle odpadků. Odměnou za tuto dobrovolnou činnost byla návštěva cukrárny.

Celou akci organizují od roku 2016 hraničtí asistenti prevence kriminality z Městské police Hranice se svými kolegy. Finančně na ni přispěla společnost Max Servis s.r.o., za což jí děkujeme.

(bak) Foto: Městská policie Hranice

Děti z drahotušské základky navštívily polské partnerské město

Jak vypadá základní škola v Polsku a jak tam probíhá výuka, se jelo v polovině října podívat 15 žáků drahotušské základní školy do našeho partnerského města, polského Konstancin – Jeziorna. Mimo školy navštívili žáci i městskou radnici, kde je přijal starosta města Kazimierz Jańczuk. Děti si prohlédly i sídlo městské policie a nejkrásnější místa města. Na zpáteční cestě objevovali drahotušští žáci i krásy Varšavy. **(bak) Foto: ZŠ Drahotuše**

Životní prostředí v Hranicích, to jsou přednosti a klady, ale i zápory

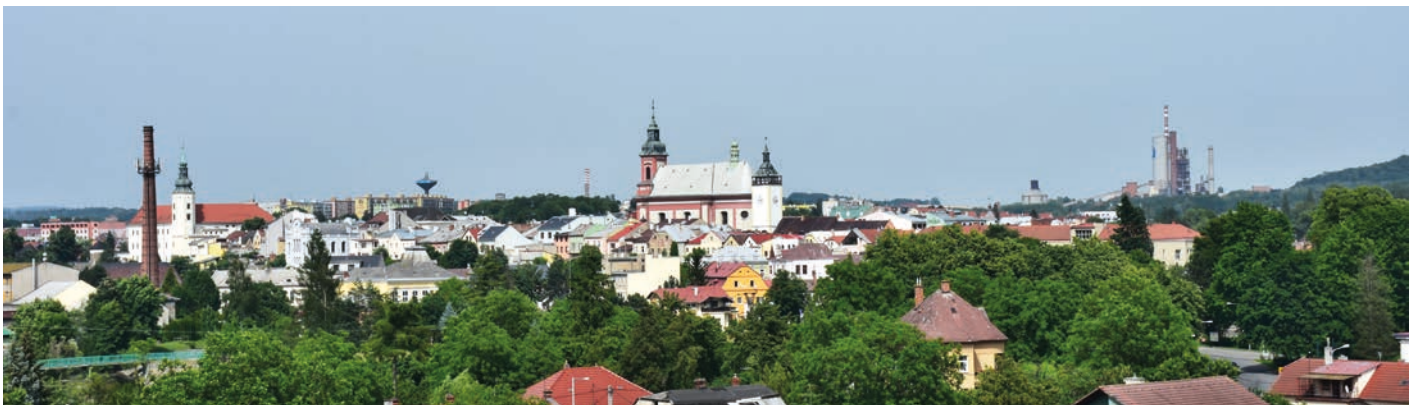

Jaké je vlastně životní prostředí v Hranicích? Dobré nebo špatné? Odpověď není jednoduchá, protože životní prostředí je velmi široký pojem. Obyvatelé Hranic ale rozhodně přikládají životnímu prostředí velkou důležitost. Vyplývá to z výsledků průzkumu spokojenosti, prováděného pro Program rozvoje města Hranic na roky 2020–2030. Podle průzkumu jsou obyvatelé Hranic nejvíce hrdí na okolní přírodu, Hranickou propast, kulturu, park, lázně, zámek a historické památky. Naopak nejméně spokojeni jsou s kvalitou cest a dopravní infrastrukturou, se způsobem řešení dopravy v centru, čistotou ovzduší a hladinou hluku.

Životní prostředí je vše, co nás a vše živé obklopuje a vytváří podmínky pro život člověka a ostatních živých organismů. Je to vzduch, voda, půda, živá a neživá příroda, klima a také energie.

Oblasti spojené s životním prostředím jsou tedy na obou pólech výzkumu spokojenosti. Pokud ale chceme životní prostředí chránit a zlepšovat, musíme ho důkladně znát. Právě k tomu pomáhá podrobná Zpráva o stavu životního prostředí za rok 2018. Věnuje se životnímu prostředí jak v jeho širších souvislostech, tak i v jednotlivých oblastech, jako je již zmiňované ovzduší, voda, okolní příroda, městská zeleň, odpadové hospodářství, hluk nebo vzdělávání, výchova i osvěta. Nejde o jednorázovou akci - ve zprávě naleznete vývoj údajů za posledních pět let a zároveň se tato zpráva bude každoročně aktualizovat. Nyní vám Zprávu o stavu životního prostředí ve stručnosti představíme na stránkách našeho měsíčníku. Celou zprávu můžete nalézt na webových stránkách města v sekci strategické dokumenty města https://www.mesto-hranice.cz/strategicke-dokumenty-mesta.

Město Hranice – pár obecných informací

Město Hranice leží v Moravské bráně převážně na pravém břehu řeky Bečvy, v nadmořské výšce cca 260 m poblíž evropského rozvodí Černého a Baltského moře. Městem protékají hned tři významné vodní toky, kterým vévodí Bečva, dále Velička a Ludina. Obklopuje ho z jihu Maleník, z jihovýchodu Hůrka s Hranickou propastí a ze severu Oderské vrchy.

Město s osmi dalšími místními částmi má rozlohu přes 52 km^2 a na konci roku 2018 mělo 18 057 obyvatel. Nachází se v prostoru, v němž se kumulují dopravní a inženýrské koridory na hlavním železničním a silničním tahu Olomouc - Přerov - Ostrava, s významnou odbočkou na Valašské Meziříčí, Beskydy, Vsetín a na Slovensko. Pro město je významné sousedství lázní v Teplicích nad Bečvou.

Hranice i s místními částmi patří do tří klimatických oblastí – chladné (Středolesí, Uhřínov), mírně teplé (Lhotka) a teplé (Hranice a ostatní místní části). Podle průměrné roční teploty vzduchu za období 1961–1990 patří do oblasti s průměrnou teplotou 7–8 °C. Během posledních deseti let (2007–2018) jsou ale teploty minimálně o 1,2 °C vyšší než normál, s výjimkou roku 2010. Podnebí je mírně teplé až teplé a vlhké. Průměrné množství srážek se pohybuje kolem 680 mm ročně. Převládají západní, jižní a severovýchodní větry.

Krajinu ovlivňuje těžba surovin. A to jak ta současná z lomu Cementárny a lomu Hrabůvka, tak i pozůstatky těžby z minulosti, jako jsou zbytky štol, důlních jam a odvalů.

Vápence, které se nacházejí v jihovýchodní části území, vytvářejí v údolí Bečvy takzvaný Hranický kras. K nejvýznamnějším povrchovým krasovým útvarům patří Hranická propast, ve které se v hloubce 69,5 metrů nachází jezírko, naplněné minerální vodou s průměrnou roční teplotou 16 °C. Dosud naměřená hloubka pod vodou činí 404 metrů, což z Hranické propasti činí nejhlubší sladkovodní propast na světě. Na protějším břehu Bečvy se nachází Zbrašovské aragonitové jeskyně.

Hranická Propast. Foto: Roman Hynčica

Hranicko patří k tradičním zemědělským oblastem. Zemědělci ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Hranice obhospodařují 21 200 hektarů zemědělské půdy. Lesnatost dosahuje na Hranicku 23 procent.

Doprava

Jde o jeden z nejvíce zatěžujících faktorů pro životní prostředí. Územím města prochází významné nadnárodní koridory s dopravou silniční i železniční. V plánech je i koridor vodní (kanál Dunaj, Odra, Labe). Doprava přináší zejména zvýšenou úroveň hluku, prašnost a vyšší míru znečištění ovzduší. Ze sčítání dopravy v roce 2016 vyplývá, že automobilovou dopravou v intravilánu města jsou nejzatíženější úseky silnic I/47 Drahotuše – Hranice, kde projede 11,6 tisíc aut denně, silnice I/35 od kruhového objezdu po ulici Kapitána Jaroše s 10,6 tisíci aut denně a komunikace II/440 Tř. 1. máje s 10,9 tisíci průjezdy denně. Po dálnici denně projede na 29 tisíc aut. Ulehčit přetížené silniční síti může městská hromadná doprava, která je v Hranicích plně zabezpečena elektrobusy. Město podporuje i cyklodopravu – je zapojeno do sítě regionálních cyklostezek. V roce 2018 jsme dokončili dvoukilometrovou cyklostezku spojující Hranice s lázněmi Teplice nad Bečvou.

V moderních elektrobusech je doprava zdarma. Navíc neznečišťují ovzduší. Foto: Petr Bakovský

Ovzduší

Kamiony proudí přes město směrem na Valašské Meziříčí. Bez Palačovské spojky se jich nezbavíme. Foto: Petr Bakovský

Jedná se o jednu z nejdůležitějších složek životního prostředí, protože může negativně působit na zdravotní stav obyvatel. Území města je ministerstvem životního prostředí vyhlášeno jako oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší. Zejména při nepříznivých rozptylových a meteorologických podmínkách se vyskytují nadlimitní koncentrace prachových částic PM_{10} a $PM_{2,5}$. Město proto dlouhodobě sleduje kvalitu ovzduší na svém území. První měření proběhla již v letech 2003–2004. Od roku 2011 do konce roku 2017 probíhal kontinuální monitoring ovzduší v rámci projektu Čisté ovzduší pro Moravskou bránu. Jedna stanice byla umístěna na ZŠ 1. máje, druhá se pravidelně přemisťovala do 12 lokalit. V prosinci 2018 jsme zprovoznili novou monitorovací stanici na měření kvality ovzduší umístěnou v areálu ZŠ Šromotovo. Informace jsou přenášeny na informační panel na Tř. 1. máje.

V minulosti byla z hlediska kvality ovzduší nejnegativnější doprava. S dostavbou dálnice došlo k výraznému zlepšení, intenzita dopravy výrazně poklesla – na I/47 o 50 %. Přesto zůstávají problémová místa, zejména podél silnice I/35 na Valašské Meziříčí a také příjezd do města přivaděčem od dálnice I/47. Z toho vyplývá, že městu by pomohlo zprovoznění Palačovské spojky a vybudování připravovaného severovýchodního obchvatu města od silnice II/440 (směr Potštát) k areálu Sigma, dále podél železnice až k silnici I/35 (směr Bělotín).

Velkým problémem je i zátěž benzo(a)pyrenem a benzenem, který ve velké části města překračuje imisní limity. Tady by pomohlo snížení emisí z lokálních topenišť vytápěných pevnými palivy. Na tomto znečištění se ale významně podílí i dálkový přenos z ostravské průmyslové aglomerace.

Voda

Hlavními vodními toky jsou Bečva a Velička, jejichž soutok se společně s Ludinou nachází na území města. Bečva a Velička náleží do správy státního podniku Povodí Moravy. Ludinu spravují Lesy České republiky. Bečva je největší levostranný přítok Moravy. Kvalitu vody, nejen v Bečvě, ovlivňují zejména srážky a tím i velikost průtoků. V Hranicích a okolí se nacházejí dva hlásné profily, jeden je na Bečvě v Teplicích nad Bečvou a druhý na Veličce v centru města.

Dne 7. července 1997 dosahoval stav hladiny na Bečvě 839 cm a na Veličce 260 cm. V roce 2009 (bleskové povodně) bylo 24. 6. na Veličce dosaženo 248 cm.

Po bleskových povodních v roce 2009 Hranice zavedly výstražný systém na menších tocích. Tímto varovným a hlásným protipovodňovým systémem je pokryto záplavové území města Hranic, místních částí Drahotuše, Slavíč, Rybáře, Velká a Lhotka. Hladinoměry kontinuálně zaznamenávají výšku hladin Veličky, Ludiny, Račího potoka a Drahotušského potoka. Město Hranice také již od roku 2004 provozuje hladinoměr na Bečvě v Teplicích nad Bečvou.

V roce 2010 bylo koryto Bečvy plné po okraj. Foto: Petr Bakovský

V Hranicích jsou vyhlášena záplavová území na Bečvě, Veličce i Ludině. K zaplavení může v menší míře docházet již při pětileté a dvacetileté vodě. Od roku 2012 probíhá příprava na zlepšení protipovodňové ochrany města. Jde jednak o rozšíření jezu a navýšení ohrázování na Bečvě, zde je vydáno stavební povolení.

Na ochranu před přívalovými dešti je zpracována technicko – ekonomická studie efektivity výstavby tří poldrů na menších tocích. Jde o suchou nádrž V Končinách na Ludině, nad Lhotkou na Veličce a Pod Hůrkou, která by zadržela vodu z okolních kopců. Město nyní jedná s obcemi, na jejichž katastru se nádrže nalézají, jedná se o Střítež nad Ludinou - Ludina a Olšovec – Velička.

Profil	Průměrný roční stav	1. SPA Bdělost	2. SPA Pohotovost	3. SPA Ohrožení	Průměr -roční průtok	N-letý průtok: Q_5	N-letý průtok: Q_{10}	N-letý průtok: Q_{50}	N-letý průtok: Q_{100}
jednotka	cm	cm	cm	cm	m^3s^{-1}	m^3s^{-1}	m^3s^{-1}	m^3s^{-1}	m^3s^{-1}
Teplice - Bečva	87	169	253	349	15,5	452	555	799	908
Hranice - Velička	51	110	140	180	0,542	21,3	29	53,4	67,1

SPA – stupeň povodňové aktivity; Q_5, Q_{20}, Q_{50}, Q_{100} – pětiletá, dvacetiletá voda, padesátiletá a stoletá voda

Pitnou vodou je město zásobováno z ostravského oblastního vodovodu. Na veřejný vodovod je napojeno 99,7 % obyvatel. Odpadní voda je ve městě odváděna do městské čistírny odpadních vod (ČOV), kterou provozuje VaK Přerov a.s. V místních částech je čistička v Drahotuších, Velké, Středolesí a Valšovicích. První dvě místní části jsou stokovým systémem napojeny do ČOV Hranice. Ta je kapacitně využívána z 50 %. Nová kanalizace a čistírna odpadních vod se buduje ve Lhotce. Na veřejnou kanalizaci s koncovou ČOV bylo v roce 2018 napojeno 99,6 % obyvatel města.

V září 2018 byla zakončena akce „Zlepšení ekologického stavu řeky Bečvy v Hranicích – dostavba kanalizace". Šlo o komplex několika staveb s celkovou hodnotou téměř 150 milionů korun. Akce zahrnovala výstavbu tří retenčních nádrží a splaškové a dešťové kanalizace v ulicích Kropáčova, Tesaříkova, Havlíčkova a Pod Křivým. Hlavním investorem byl VaK Přerov a.s., město Hranice v rámci této akce vybudovalo dešťovou kanalizaci ve zmíněných ulicích.

Budování kanalizace v Kropáčově ulici. Foto: MěÚ Hranice

Příroda a krajina

Historické jádro Hranic se nachází na mírné vyvýšenině mezi potoky Veličkou, Ludinou a řekou Bečvou v Bečevské bráně. Ta je na západě omezena příkrými svahy Oderských vrchů a na východě zalesněným hřbetem Maleníku. Téměř dvě pětiny administrativního území města tvoří zemědělská půda s 59 procenty. Do ní patří největší plochou 40 procent orná půda, dále zahrady a trvalé travní porosty. Lesy tvoří 14,5 % katastrálního území, vodní plochy jen 2,3 %. Plocha zastavěného území má rozlohu 190 ha, tedy 3,8 %. Zbytek, těsně přes 20 %, představují ostatní plochy, jako například klady, území pro těžbu, komunikace a další plochy. V posledních pěti letech se tato skladba výrazně neměnila.

V okolí Hranic se nachází území významná z hlediska ochrany přírody a krajiny, zejména maloplošná, zvláště chráněná území. Největší rozlohou je národní přírodní rezervace Hůrka s rozlohou 37,45 ha. Ostatní jsou výrazně menší. Je to přírodní rezervace Velká Kobylanka o rozloze 4,19 ha a Malá Kobylanka (0,86 ha), přírodní památky Nad kostelíčkem (10 ha), Týn nad Bečvou (2,51 ha) a V oboře (2 ha). Kromě toho existují i území důležitá v celoevropském měřítku, jde o soustavu chráněných území Natura 2000. Tam patří území, kde jsou celoevropsky významné živočišné nebo rostlinné druhy, nebo významná rostlinná stanoviště. U nás se do soustavy Natura 2000 řadí evropsky významná lokalita Bečva Žebračka a Hůrka u Hranic.

Za zmínku stojí také památné stromy, na území Hranic se nacházejí dva. Jde o Gallašovu lípu v Gallašově ulici v Hranicích a Uhřínovský tis.

Městská zeleň

Městská zeleň hraje důležitou roli, plní řadu funkcí, například rekreační, estetickou, psychologickou, zlepšuje obyvatelnost, napomáhá odbourávání stresu. V podmínkách Hranic je zvlášť důležitá vzhledem k problémům s polétavým prachem. Podle zpracovaného pasportu zeleně bylo v roce 2016 v Hranicích přes 78 ha veřejné zeleně. Jsou to zejména parky, náměstí, prostory na sídlištích, hřbitovy a další. Ve vlastnictví města bylo na jeho pozemcích evidováno 6 854 stromů. V místních částech Hranic je to přibližně 2500 stromů. Jde o stromy rostoucí mimo les.

Město má i městské lesy, o které se stará společnost Ekoltes a.s., která obhospodařuje 254 ha lesních pozemků. Největší vliv na hospodaření měly v posledních letech větrné polomy a kůrovcová kalamita. V návaznosti na těžbu se provádí obnova lesních porostů výsadbou nových sazenic. V roce 2017 byla vysazeno 27,4 tisíce nových stromků, z toho více než polovinu tvoří duby, dále je to 6 tisíc smrků a 4 tisíce javorů klen.

Hranice patří mezi zelenější města. Ilustrační foto: Petr Bakovský

Odpady

Jde o velmi širokou oblast. Obyvatelé produkují komunální odpad, nevýrobní podniky a podnikatelé produkují odpad, který je definovaný jako odpad podobný komunálnímu. Z výroby a zemědělství pochází odpad průmyslový nebo zemědělský.

Podle množství produkce komunálního odpadu to vypadá, jako by hraničtí občané pochopili zásadu, že nejlepší odpad je ten, který vůbec nevznikne. Zatímco v roce 2014 připadalo na jednoho občana za rok téměř 438 kilogramů komunálního odpadu, v roce 2018 to bylo již jen 393 kilogramů, tedy o 45 kg méně. Navíc stoupá poměr tříděného odpadu z 90,8 kg v roce 2014 na 121,8 kg v roce 2018. V roce 2018 tak míra třídění dosahovala 46 %. V Hranicích se odpad třídí do kontejnerů na papír v modré barvě, plasty včetně nápojových kartonů barvy žluté, sklo barevné patří do zelených kontejnerů, sklo bílé do bílých, biologické odpady do hnědých kontejnerů. Textil, obuv a hračky se dávají do bílých kontejnerů, které jsou ale odlišné od kontejnerů na sklo. S elektrozařízeními se pojí barva červená. Ke konci roku 2018 bylo na území Hranic 477 nádob na separaci odpadu, v roce 2019 přibylo 20 kontejnerů na kov.

Zvláštní kategorií je stavební odpad. Pro menší množství lze za úplatu využít skládku společnosti Ekoltes a.s. na Jelením kopci. Větší množství je nutné uložit na řízené skládky, nebo si lze objednat velkoobjemový kontejner.

Prostřednictvím sběrného dvora a sběrných nádob se v Hranicích v roce 2018 vytřídilo celkem 1,8 tisíc tun odpadu. Do toho ale nejsou započítány odpady z komerčních sběren, zejména papír a kovy.

Hluk

Jde často o opomíjenou složku životního prostředí, je však dokázáno, že nadměrný hluk má nepříznivý vliv na lidské zdraví. Například k poškození sluchu může vést i dlouhodobé vystavení hluku kolem 70 dB, což je běžná úroveň podél hlavních silnic. Pro město Hranice zpracovalo Ministerstvo zdravotnictví ČR hlukovou mapu. Výsledky jsou publikovány na portálu Hlukové mapy 2017. Pro Hranice je analýza provedena jak pro okolí silničních komunikací, tak pro okolí železničních tratí. Ukázalo se, že hluk z hlavní železniční tratě Olomouc – Ostrava zasahuje více domácností, tedy i obyvatel, než silniční doprava, a to ani nebyla měřena hluková zátěž podél trati Hranice – Valašské Meziříčí.

Z hlediska počtu stížností a počtu zasažených obyvatel je problémem hluk z hudebních produkcí na otevřených plochách. V nočních hodinách jsou limity překračovány i o více než deset decibelů. Významným zdrojem hluku jsou i hudební produkce v uzavřených objektech. V letních měsících jsou problémem předzahrádky restaurací v bytové zástavbě. Město nemá příliš mnoho možností k omezení hlukové zátěže. Pomáhají protihlukové stěny, výsadba zeleně podél komunikací, výměna povrchu komunikací.

Město má také vydanou obecně závaznou vyhlášku, která v Hranicích a místních částech Velká, Středolesí a Uhřínov v neděli a o svátcích výrazně omezuje provoz sekaček, motorových pil, cirkulárek nebo třeba křovinořezů. Další obecně závazná vyhláška o nočním klidu stanovuje výjimečné případy, kdy je doba nočního klidu kratší, než stanoví zákon. Jde zejména o tradiční kulturní akce nebo silvestrovské oslavy.

Vzdělání a osvěta

Barevný den na Masarykově náměstí. Foto: Petr Bakovský

Takto se v roce 2018 uklízela Ludina. Foto: MěÚ Hranice

Město nemá sice vytvořenou pracovní pozici koordinátora environmentální výchovy, přesto se jednotlivé odbory úřadu systematicky věnují různým osvětovým akcím. Jde například o **Evropský týden mobility** zaměřený na neudržitelný nárůst automobilové dopravy a na možné způsoby řešení. Úspěšný je také například **Barevný den**, což je naučně zábavné odpoledne převážně pro děti od 5 do 10 let a je zaměřené na nakládání s odpady. V posledních letech se s velkým ohlasem setkává akce **Ukliďme Hranice** jako součást akce Ukliďme svět – ukliďme Česko. Vždy v dubnu se desítky dobrovolníků snaží uklidit vytipované lokality ve městě od odpadků. Velké oblibě se těší **Noc pro netopýry**. Seznámení s těmito zajímavými nočními tvory probíhá pravidelně v Sadech Československých legií. Pořádá se zde i edukativní show **Smokeman**, která dětem zábavnou formou vysvětluje, jak správně topit v lokálních topeništích. Město také podporuje jarní akci **Do práce na kole**, včetně sestavení týmu městského úřadu a městské policie.

Investice do životního prostředí

Zpráva o stavu životního prostředí zachycuje i to, co město v roce 2018 ke zlepšení životního prostředí dělalo. A nebylo toho málo. Jen namátkou - masivní výsadba zeleně ve městě, nová monitorovací stanice ovzduší, čistička odpadních vod ve Valšovicích nebo spolu s VaK Přerov splašková a dešťová kanalizace v ulicích Kropáčova, Tesaříkova, Havlíčkova a Pod Křivým. Nakoupily se kompostéry a na sídlišti Nová se v rámci jeho revitalizace vybudovaly podzemní kontejnery na odpad.

Dále pokračovala regenerace sídliště Struhlovsko, rekonstrukce vybraných chodníků a cest, postupuje revitalizace městského hřbitova nebo lze připomenout i vybudování nového dětského hřiště pro MŠ Míček. Vznikla nová cyklostezka z Hranic do Teplic nad Bečvou, kde jsou nejen lázně, ale i sportovní areál a nové, loni otevřené informační centrum Hranické propasti v železniční stanici Teplice nad Bečvou. V Drahotuších to byla úprava prostranství - výsadba lípy a květné louky.

Město ale vše nezmůže, záleží na každém z nás, jak k ochraně životního prostředí přistoupíme. Třídění odpadu, správné topení nebo použití kola či MHD místo auta, to je jen pár příkladů, jak můžeme učinit Hranice ještě příjemnějším místem k životu, než je nyní.

V novém infocentru je instalován velký interaktivní model propasti, pojednaný jako prostorový řez. Foto: Petr Bakovský

TEMATICKOU PŘÍLOHU PŘIPRAVIL: Petr Bakovský

VÁNOCE V HRANICÍCH

3. 12. – 21. 12. 2019
MASARYKOVO NÁMĚSTÍ
VÁNOČNÍ TRH OD 10:00
5. – 29. 12. kluziště na náměstí

3. 12. ÚTERÝ – ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU
16:00 Andělské Vánoce
17:00 Slavnostní rozsvícení vánočního stromu
17:15 Andělské Vánoce
18:30 Vánoční koncert Petry Černocké

4. 12. STŘEDA – VALAŠSKÉ VÁNOCE
17:00 Dareband – valašský folk

5. 12. ČTVRTEK – COUNTRY VÁNOCE
Zahájení provozu kluziště
17:00 Moravské tančení country
17:30 Michal Tučný Revival Band

6. 12. PÁTEK – POHODOVÉ VÁNOCE
17:00 Zpěvačka Ella s kapelou
18:30 Fojti – valašský folkrock

7. 12. SOBOTA – VÁNOCE NA PIVU
Přehlídka minipivovarů
16:00 Americký step - TŠ Sester Hlavinkových
17:00 Kabát Tribute Revival

8. 12. NEDĚLE – VÁNOCE PŘI MUZICE
16:00 Trubači Základní umělecké školy Potštát
16:30 Dětská cimbálová muzička Hlinšťanka
17:00 Bubenická show - Ritmo Factory

9. 12. PONDĚLÍ
17:00 Vánoční koncert Petra Vrány Taraby

10. 12. ÚTERÝ
17:00 Tři Vykřičníky
18:30 Trubači SLŠ Hranice

11. 12. STŘEDA
17:00 Pohádkové vystoupení mažoretek Panenky
18:00 Česko zpívá koledy – Hranický dětský pěvecký sbor

12. 12. ČTVRTEK
16:00 Základní škola Drahotuše
17:00 Echo – kapela z Nového Jičína

13. 12. PÁTEK – HVĚZDNÉ VÁNOCE
17:00 Pohádka Nad Betlémem svítí hvězda
18:30 Blue Star - swingová a taneční hudba

14. 12. SOBOTA – NETRADIČNÍ VÁNOCE
17:00 Ukulele Orchestra jako Brno
18:45 Ohňová show

15. 12. NEDĚLE – KOUZELNÉ VÁNOCE
16:00 Malá mořská víla - TŠ Sester Hlavinkových
17:00 Zimní kouzelná show

16. 12. PONDĚLÍ
17:00 Big Beat Club – rocková skupina

17. 12. ÚTERÝ
17:00 Příběh kapra – divadlo
18:00 Karel Gott Revival Morava

18. 12. STŘEDA
16:00 Základní škola Hranice, Tř. 1. máje
17:00 Smyčcové kvarteto Classic Quartet

19. 12. ČTVRTEK
16:00 Základní škola Struhlovsko
17:00 RukyNaDudy – beskydská kapela

20. 12. PÁTEK – LIDOVÉ VÁNOCE
16:00 Vánoční koledy v podání souboru Maleníček
17:00 Cimbal Hell Band – moderní cimbálová muzika

21. 12. SOBOTA – BETLÉMSKÉ VÁNOCE
17:00 Živý betlém
18:00 Vánoční písničky v podání zpěvačky Petry Zindler
19:00 Betlémské světlo

Změna programu vyhrazena

městská kulturní zařízení hranice
cidemat
EKOLTES HRANICE ekologickotechnické služby

Aby historické centrum města žilo

Investice do historického jádra

V posledním čtvrtstoletí město Hranice investovalo téměř 250 milionů korun v oblasti oprav a rekonstrukcí v městské památkové zóně a investovat zde bude i v tomto volebním období. V letošním roce šly peníze do oprav proluky u synagogy, do prostoru u severního vstupu do zámku a přípravy projektů předzámecké zahrady, studie úprav Masarykova náměstí a zřízení kanalizace na pravém břehu Ludiny v Komenského ulici. Byla uzavřena veřejná soutěž na pomník T. G. Masaryka na Školním náměstí a město se pokoušelo zavést opatření vedoucí ke zklidnění dopravy v historickém jádru.

Pro rok 2020 budeme zastupitelstvu navrhovat realizaci úprav Masarykova náměstí, vybudování předzámecké zahrady, vydláždění a nový mobiliář na pravém břehu Ludiny v Komenského ulici, instalaci Masarykova pomníku společně s úpravou Školního náměstí, rekonstrukci schodů pod synagogou. Město plánuje provozovat nové záchytné parkoviště v Komenského ulici a připravuje se zřízení hradebního okruhu v Komenského ulici. Ve snaze oživit historické jádro bude znovu otevřena otázka jeho dopravního zatížení.

Masarykovo náměstí. Foto: Jiří Necid

Revitalizace

Stavební úpravy centra nejsou samoúčelné, musí směřovat k jeho revitalizaci, tedy znovuoživení. Dnes už jen starší generace pamatuje dobu, kdy na náměstí korzovali lidé, kdy to bylo prakticky jediné místo, kde se dalo nakupovat, a kdy zde bylo minimum aut. Po roce 1990, spolu s masivním rozvojem dopravy a vznikem obchodních řetězců na okraji města, se tato funkce začala vytrácet a centrum přestalo být pro návštěvníky atraktivní. Na tomto úpadku se podílí rovněž vysoký stupeň dopravní zátěže a množství parkujících aut. Současné zastupitelstvo města si je těchto problémů vědomo a je rozhodnuto je řešit.

Masarykovo náměstí

Současná podoba Masarykova náměstí z let 2004-2006 byla negativně poznamenaná tehdejším stanoviskem orgánů památkové péče, které zde dovolily jen minimální výsadbu zeleně. Výsledkem je nedostatek přirozeně zastíněných míst, která by motivovala návštěvníky k posezení. V poslední době se změnil názor orgánů památkové péče na zastoupení zeleně, od původního kategorického nesouhlasu k poměrně liberálnímu přístupu v současné době. Nové řešení vyžaduje rovněž mobiliář, požadavkem je, aby vybízel k usednutí a umožňoval mezilidskou komunikaci. Oživit je zapotřebí vnitřní plochu Masarykova náměstí, jeho obvod i po zklidnění dopravy bude i nadále poznamenán výrazným dopravním zatížením a hustota inženýrských sítí, zde uložených v chodnících, neumožnuje dodatečnou výsadbu zeleně. Zastínění je řešeno novou výsadbou stromů a umístěním stínících prvků. Variantně je navrženo posezení se zastíněním u stávajícího pítka a kamenných laviček – zastínění pomocí pergoly s popínavou dřevinou. Nová výsadba si vyžádá přeložky rozvodů elektřiny. Řešeno je rovněž sezonní umístění kluziště a stánků pro tržní prodej. Koncept budoucích úprav je obsažen ve studii úprav Masarykova náměstí, kterou zpracoval Ing. arch. Obenaus. V návrhu rozpočtu pro rok 2020 je vyčleněno na tuto akci 2,5 milionu korun.

Plocha mezi Zámeckým hotelem a zámkem si zaslouží vylepšit. Foto: Petr Bakovský

Předzámecká zahrada

Jedná se o plochu mezi Zámeckým hotelem a zámkem. Je to jedno z posledních míst v historickém jádru, které dosud nebylo koncepčně upraveno. Jeho budoucí podobu navrhuje zahradní architekt Ing. Radek Pavlačka, spoluautor řešení hranické podzámecké zahrady. Cílem úprav je vytvořit další odpočinkové zákoutí v historickém jádru a důstojný nástupní prostor k severnímu křídlu zámku. V současné době se zpracovává projektová dokumentace, vlastní realizace je navrhována pro příští rok.

Komenského ulice, pravý břeh Ludiny: vydláždění a parkoviště

Toto místo nemělo dosud zpevněný povrch, čekalo se na vybudování kanalizace. Ta je dnes již dokončena a v příštím roce zde dojde k vydláždění a doplnění mobiliáře. Současně zde soukromý investor vybuduje záchytné parkoviště pro historické jádro. Provozovatelem parkoviště bude město, které si parkoviště pronajme. Tato nová odstavná plocha bude sloužit především držitelům parkovacích karet, abonentům a rezidentům.

Hradební okruh

Zastupitelstvo města letos schválilo záměr zřízení hradebního okruhu v Komenského ulici. Ten mimo jiné umožní nový průchod z Komenského ulice na

Masarykovo náměstí. Součástí je rekonstrukce hradeb a souvisejících ploch u Pivovarských schodů a jejich zpřístupnění veřejnosti. Výsledkem bude jednak pobytová plocha, jednak průchod z nového parkoviště v Komenského ulici na Pivovarské schody. Počítá se rovněž s vybudováním průchodu přes pozemky hotelu Centrum kolem hotelu a skrze hotelový dvůr na Masarykovo náměstí. Pro tento účel v současné době město vykupuje pozemky a připravuje věcná břemena.

Masarykův pomník

V roce 2018 město vyhlásilo veřejnou soutěž na Masarykův pomník na Školním náměstí před budovou základní umělecké školy. Z celkem dvaceti zaslaných návrhů vybrala odborná porota návrh jezdecké sochy autorů Ladislava Sorokáče a Ondřeje Tučka. Bronzová jezdecká socha bude umístěna uprostřed parkové úpravy náměstí a je orientována tak, aby byla jasně viditelná a zřetelná jak z Farní, tak z Radniční ulice. Moderní pojetí sochy, zjednodušené na nezaměnitelnou plošnou siluetu státníka, je soudobou interpretací klasického jezdeckého pomníku. Odhalení pomníku se uskuteční v příštím roce.

Doprava v centru

Velký potenciál historického jádra je devalvovaný nadměrnou dopravní zátěží, zvláště vozidly, která centrem jenom projíždějí. Zjistili jsme, že do centra vjedou téměř 4 tisíce vozidel za 12 hodin, což má celou řadu negativních dopadů pro život v historickém jádru. Cílem je, aby centrum sloužilo především lidem, nikoliv jen autům, což je trend, který se uplatňuje v Evropě více než 30 let. Chceme, aby náměstí žilo, bylo místem společenských akcí a setkávání. Z tohoto důvodu jsme zavedli přechodnou dopravní úpravu, která si kladla za cíl zabránit tranzitu uzavřením Jiráskovy ulice. Na základě rozhodnutí Odboru dopravy krajského úřadu Olomouckého kraje jsme však museli uzavření místní komunikace v ulici Jiráskova zrušit. V současné době dopravní situaci v centru města monitorujeme a čekáme na dokončení Plánu udržitelné mobility města, který nám bude předán v únoru příštího roku. Na základě těchto výstupů pak rozhodneme o dalším postupu.

PhDr. Vladimír Juračka
1. místostarosta
Město Hranice

Na Staré radnici je výstava Vánoce za totáče

Kdo zavítal na vernisáž výstavy Vánoce za totáče, nelitoval. Zavzpomínat mohl na předměty, nábytek, technické vybavení a další věci, které se používaly v domácnostech před revolucí. Návštěvníci se radovali, když objevili kousek, který kdysi používali nebo dodnes používají.

Výstava se zaměřuje na tři oblasti. Za prvé prezentuje to, jak se slavily vánoční svátky za minulého režimu. Toto téma je zasazeno do kulis tehdejších příbytků. Druhé téma výstavy je komunistický režim před rokem 1989. Na informačních panelech jsou uvedeny důležité milníky a zajímavosti z dob před rokem 1989. Třetím tématem výstavy je sametová revoluce. Atmosféru tohoto důležitého mezníku našich moderních dějin si připomínáme především prostřednictvím fotografií z dění v Hranicích a také krátkými videonahrávkami z hranického náměstí.

Výstava je k vidění až do **9. února 2020**. Hranické muzeum a galerie děkuje všem institucím a jednotlivcům, kteří na výstavu zapůjčili exponáty.

(mg) Foto: Hana Jančíková

INZERCE

Naše tipy

Kapela Ukulele Orchestra jako Brno je zařazena do České knihy rekordů jako kapela s největším počtem hráčů na ukulele. Hrají popové, rockové i taneční hity.

Divadelní představení „Nad Betlémem svítí hvězda" nabídne klasický vánoční příběh o putování Josefa a Marie do Betléma a o narození Ježíška.

Koncert kapely RukyNaDudy představí dnes málo užívané hudební nástroje jako koncovka, fujarka, pastýřská píšťala, salašovka, ochlebky, gajdy, malý cimbál.

Pořad „Modrá hvězda Vánoc 2019" v podání swingové a taneční skupiny Blue Star nabídne hudbu z časů první republiky.

Vychutnejte si kouzlo Vánoc

Vánoční trhy v Hranicích začnou v úterý 3. prosince a potrvají do soboty 21. prosince. Přinesou spoustu novinek. Tou nejdůležitější je, že na náměstí bude od 5. do 29. prosince veřejné kluziště.

Atmosféru mezi stánky s punčem a vánočním zbožím letos dotvoří sněhuláci a nazdobené vánoční stromečky. Novinkou je také živý betlém nebo rozdávání betlémského světla. Na každý den je připravený kulturní program různých žánrů.

Trhy začínají každý den v 10:00 hodin a až do odpoledního programu budou znít k poslechu vánoční písně a koledy. Stánkaři nabídnou nejrůznější druhy punčů, pochoutky jako sýry, čabajky, frgály, ale také francouzskou kuchyni. Nakoupit si můžete baňky, dřevěné hračky, formičky, perníčky, svíčky, ručně tkané koberečky s ukázkou práce na kolovrátku a spoustu dalšího vánočního zboží.

Nebude chybět betlém s postavami v životní velikosti, zvonička pro štěstí, dětský vláček a v horním a dolním podloubí se opět objeví vánoční stromky originálně nazdobené místními školami, organizacemi a spolky.

Rozsvícení stromu

Rozsvícení vánočního stromu přiláká každoročně na hranické náměstí stovky lidí. Foto: Jiří Necid

Vánoční trhy v Hranicích začnou v andělském duchu v úterý 3. prosince v 16:00 hodin programem Andělské Vánoce. Na 17. hodinu je naplánováno rozsvícení vánočního stromu. Poté bude pokračovat program Andělských Vánoc. Co to obnáší? Na hranickém náměstí se opět objeví multimediální kamion s velkou obrazovkou, takže dění na pódiu budou moci lidé sledovat i z dálky. Připraven je i doprovodný program jako dětská vánoční pošta, ochutnávka tradičních vánočních pochoutek – vánoček, zabijačky, vánočních sladkostí. Proběhne i spousta soutěží jako válení sněhu, navlékání sněhových koulí, zdobení vánočního stromečku a další. Pro děti budou na náměstí živá zvířátka, ale také jedno kovové, a to velbloud z Kovozoo, nebo třeba vláček. Tečkou za prvním dnem Vánočních trhů v Hranicích bude koncert zpěvačky Petry Černocké.

Návštěvníci také uvidí originální exhibici dobových vánočních zvyků a řemesel. Například drátenictví, výrobu skleněných ozdob, hod škrpálem, lití olova, pouštění svíček ve skořápce. Lidé si budou také moci poslechnout vyprávění o lidových vánočních zvycích.

V úterý 3. prosince budou na náměstí probíhat ukázky řemesel a vánočních zvyků. Ilustrační foto

Kluziště: Poprvé v historii se bude na náměstí bruslit

Na Masarykově náměstí v Hranicích se bude v prosinci bruslit. Instalováno tam bude umělé kluziště. Polymerové kluziště o rozměrech 10 x 20 metrů bude v provozu od 5. do 29. prosince, a to denně od 10 do 20 hodin. Výjimkou bude Štědrý den, kdy bude kluziště otevřeno od 10 do 13 hodin. V pondělí 30. prosince pak bude kluziště demontováno, aby uvolnilo místo silvestrovským oslavám.

Dopoledne budou kluziště využívat všechny místní školy. Už teď je stanoven pořadník, kdy která škola přijde bruslit. Kluziště je určené pro širokou veřejnost. Bude u něj také půjčovna bruslí a jejich broušení. Půjčovné za brusle bude 50 Kč za první hodinu a 30 korun za každou další hodinu. „Pokud bude někdo využívat vlastní brusle, jejich přebroušení přijde na 50 korun. Upozorňujeme ale, že zcela nové brusle nelze na místě přebrousit," upřesnil Jakub Horák, ředitel společnosti Ekoltes, která bude kluziště provozovat. Jinak bude bruslení na kluzišti zdarma.

Kdo nemá brusle, může si je na náměstí půjčit za 50 Kč na první hodinu, za 30 Kč na každou další hodinu. Ilustrační foto

Kluziště částečně sponzoruje hranická firma Max Servis. Ta v rámci vánočních trhů veřejnosti představí ve čtvrtek 5. prosince unikát - svou historickou koňskou hasičskou stříkačku značky R. A. Smekal vyrobenou v letech 1897 až 1924. **(bj)**

Betlémské světlo

Přijďte si pro Betlémské světlo, které dovezou na náměstí hraničtí skauti v sobotu 21. prosince. Stačí si vzít s sebou svíčku nebo svítilnu a můžete si světlo odnést do svých domovů. Na závěr posledního dne vánočních trhů lidem požehná farář hranického děkanátu P. Mgr. Janusz Zenon Łomzik.

Pro každého něco

Na své si přijdou děti i dospělí. Malí návštěvníci trhů se budou moci nechat unést pohádkou Nad Betlémem svítí hvězda, zhlédnout Malou mořskou vílu nebo si užít zábavu při Zimní kouzelné show.

Ochuzeni nebudou ani pivaři, pro ty jsou jako dělané Vánoce na pivu, které se uskuteční v sobotu 7. prosince. Nabídnou přehlídku minipivovarů, koncert skupiny Kabát Tribute Revival či americký step.

Pro příznivce vážné hudby je jako stvořená středa 18. prosince, kdy mimo jiné vystoupí smyčcové kvarteto Classic Quartet.

Vánoce na pivu nabídnou přehlídku minipivovarů i koncert skupiny Kabát Tribute Revival. Foto: archiv skupiny

Živý betlém

Lidé se také mohou těšit na živý betlém, který pod vedením Michala Kočnara připravuje hranická mládež na sobotu 21. prosince. Námětem živého betléma je vánoční příběh o narození Ježíše Krista. Tento příběh si lidé připomínají formou divadelní hry už od 13. století. První živý betlém uspořádal sv. František z Assisi v italském městečku Greccio v roce 1223. Tradice se potom rozšířila do dalších zemí a dnes je neodmyslitelnou součástí klasických Vánoc.

Štědrý den

I po skončení vánočních trhů si ale mohou lidé zajít na náměstí a s přáteli se tam scházet u punčů až do silvestra. Na Štědrý den tam budou znít vánoční koledy v podání žesťového kvinteta Hraničáci pod vedením Tomáše Landsmanna, a to od 14:45 hodin. V 15:15 zahrají Hraničáci koledy u Kostelíčka, v 16:00 na městském hřbitově a v 16:30 v Domově seniorů Hranice.

Atmosféru Vánoc naladí na náměstí i parta sněhuláků, vánoční stromky v podloubí a stromečky na náměstí. Foto: Jiří Necid

Silvestr v letním kině

Poslední večer letošního roku bude v hranickém letním kině patřit opět našim nejmenším. **V úterý 31. prosince** od 16 hodin se bude na plátně promítat film Sněžný kluk, který měl premiéru teprve nedávno - koncem října. Bude možnost se ohřát pod plynovými teplomety a vrcholem i rozloučením se starým rokem se stane ohňostroj. Občerstvení bude zajištěno po celou dobu akce. Vstupné je 20 Kč. **(mkz)**

20 let s vámi

1999-2019

2. díl

Charita Hranice

Tříkrálová sbírka je největší dobrovolnická akce organizovaná Charitou Česká republika. Na území měst Hranice, Lipník nad Bečvou, Potštát, městyse Hustopeče nad Bečvou, jejich místních částí a ostatních vesnic v tomto regionu je pověřena organizací sbírky Charita Hranice. V lednu se po ulicích měst a vesniček v České republice rozběhnou králové se svým doprovodem již po dvacáté.

Tříkrálové koledování vychází z biblické zprávy o mudrcích, kteří se přišli poklonit dítěti narozenému v betlémských jeslích. Sbírka navazuje na starou lidovou tradici Tříkrálových koled, kdy děti chodily po chalupách a za zpěvu koled a pronesení přání pokoje celému domu dostávaly malou výslužku. Dnes tříkrálové skupinky vzbuzují v lidech solidaritu, připomínají jim vnímání potřeb druhých a prosí o finanční příspěvek do úředně zapečetěné pokladničky.

Díky velké štědrosti a vstřícnosti dárců, každoročnímu nadšení a obětavosti více než osmi set dobrovolníků, skvělé práci všech místních koordinátorů ve městech a na vesnicích se nám v posledních třech letech podařilo na tomto území vykoledovat více než milion korun.

Co jsme v Charitě Hranice pořídili díky Tříkrálové sbírce? Kompenzační pomůcky pro půjčovny v Hranicích i v Lipníku nad Bečvou, termojídlonosiče pro roznos obědů, osobní automobily do terénních služeb, vybavení Denního centra Archa a Nízkoprahovky Fénix. Každoročně z výtěžku sbírky podporujeme rodiny s postiženými dětmi nebo osamělé rodiče s více dětmi.

Tříkrálová sbírka není jen sbírání peněz na prospěšný účel, v mnoha obcích je také významnou společenskou

Koledníci Tříkrálové sbírky ze Všechovic. Foto: Charita Hranice

událostí a příležitostí k mnoha setkáním. Charita Hranice pro koledníky organizuje lednové promítání pohádkového příběhu v kulturním domě ECHO v Lipníku nad Bečvou, dvě únorová setkání na Plovárně, červnové promítání rodinného filmu v Letním kině v Hranicích.

Na sklonku letošního roku, **v sobotu 28. prosince**, se v Hranicích sejdou králové z celého olomouckého arcibiskupství. Ve farním kostele Stětí svatého Jana Křtitele bude v 10 hodin sloužena mše svatá, při které dostanou koledníci biskupské požehnání. Pro všechny účastníky připravujeme popolední společné setkání v hranické Sokolovně.

Až přijdou králové ke dveřím vašich domovů, dopřejte jim, aby vám křídovým nápisem K + M + B + 2020 popřáli pokoj a dobro!

Radka Andrýsková, koordinátorka Tříkrálové sbírky

V klubu byla přednáška o Propasti. Hledá se fotka z povodní

Městské evropské informační středisko Hranice uspořádalo ve středu 30. října v hranickém Zámeckém klubu besedu s předsedou České speleologické společnosti Hranického krasu Michalem Gubou a geologem docentem Milanem Geršlem o Hranické propasti a Hranickém krasu, které jsou součástí soustavy chráněných území evropského významu Natura 2000. Tříhodinového povídání se zúčastnilo přes osmdesát posluchačů. Uspořádání besedy finančně podpořil Olomoucký kraj, Statutární město Olomouc a Středisko ED Olomouc.

V závěru besedy se Milan Geršl obrátil na přítomné s prosbou. Již dlouho odborníci marně hledají fotografii z katastrofální povodně v roce 1997 z lázní Teplice nad Bečvou. Jedná se o záběr z levého břehu Bečvy vedle veřejných WC, směrem k lázeňskému domu Radost. Na louce poblíž břehu se nachází lázeňský vrt (kovová trubka s uzávěrem), z něhož po opadnutí přívalové vlny tryskala kyselka vysoko nad úroveň hrdla vrtu. Právě tato fotografie by odborníkům velmi pomohla názorně zdokumentovat účinky, které způsobuje hydrostatický tlak vody na stabilitu kyselek, a to i s ohledem na uvažovaný záměr stavby vodního díla Skalička. Prosíme proto všechny, kteří v době povodní v roce 1997 chodili po Teplicích s fotoaparátem, aby prohrabali rodinné archivy a zapůjčili snímek k oskenování. Zeptejte se prosím i svých známých, o nichž víte, že by podobné záběry mohli mít. Fotografie můžete přinést osobně do Turistického informačního centra na hranickém zámku nebo na správu Zbrašovských aragonitových jeskyní, kde je oskenují a ihned vrátí. Můžete je také poslat mailem na adresu zbrasov@caves.cz. Pevně věříme, že díky pomoci místních zapálených patriotů se fotografie určitě objeví. **(ld)**

europe direct Olomouc

Olomoucký kraj

OLOMOUC

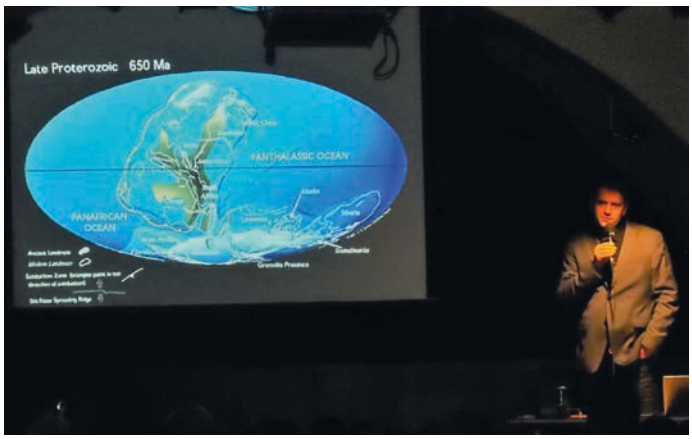

V Zámeckém klubu se konala přednáška o Hranické propasti a Hranickém krasu. Foto: Lenka Dočkálková

Strhující přednáška: Cizí světy ve vesmíru

Městská knihovna zve na strhující přednášku astrofyzika, odborníka na exoplanety Mgr. Marka Skarky Ph.D. na téma Cizí světy ve vesmíru.

Marek Skarka působí v Ústavu teoretické fyziky a astrofyziky Masarykovy univerzity v Brně, kde se zajímá zejména o pulzující hvězdy a exoplanety. Pracoval dva roky na Akademii věd v Budapešti a také částečně působí v Astronomickém ústavu Akademie věd České republiky v Ondřejově.

O hledání života ve vesmíru bude vyprávět Marek Skarka. Foto: archiv autora

Během povídání se můžete seznámit se současnými výsledky výzkumu planet mimo sluneční soustavu, metodách jejich objevování, hledání druhé Země a možného života ve vesmíru.

Přijďte zjistit, jakým způsobem se objevují a zkoumají exoplanety, kolik z již objevených planet je podobných naší Zemi a jaké jsou šance, že by mohly hostit život.

Přednáška se koná **ve středu 4. prosince** od 18 hodin ve studovně městské knihovny na Staré radnici. Vstupné je 50 Kč v předprodeji v Turistickém informačním centru. Počet míst je omezen. **(mj)**

Kalendáře lákají i sběratele

V prodeji jsou ještě kalendáře Hranic na rok 2020 s působivými fotografiemi Pavla Jakubky. Kalendáře za 49 korun můžete zakoupit v Turistickém informačním centru na zámku. Hranický fotograf Pavel Jakubka odhaluje ze země i ze vzduchu nejrůznější pohledy na město Hranice a blízké okolí. Koupi kalendáře lze doporučit i jako vhodnou investici, protože pomalu narůstá sběratelská hodnota fotografických kalendářů, které Město Hranice vydává už 15 let. **(mkz)**

Adventní čtení s babičkou Lenkou

Městská knihovna nabízí dětem i rodičům v adventním čase čtení nových vánočních pohádek s babičkou Lenkou. Čekají vás neznámé vánoční pohádky a básničky a babička Lenka vás naučí vyrobit si pěknou jednoduchou ozdůbku na vánoční stromeček. Žádné dítě neodejde s prázdnou. Babička Lenka si pro každé dítě připravila milý vánoční dáreček, který vykouzlí úsměv na každé tváři.

Zveme děti prožít příjemné adventní odpoledne do dětského oddělení knihovny **v pondělí 9. prosince** a **v pondělí 16. prosince** vždy od 14 hodin. Vstup zdarma.

(mj) Foto: archiv L. Štajnarové

Knihovna o vánočních svátcích

Městská knihovna v Hranicích bude v době od pondělí 23. prosince 2019 do 1. ledna 2020 uzavřena. Poslední půjčování knih v roce 2019 bude **v sobotu 21. prosince**. Na své čtenáře se budou knihovnice opět těšit ve čtvrtek 2. ledna 2020. **(mj)**

Otevírá se denní stacionář

Sociální služby Lipník nad Bečvou oznamují zřízení nové sociální služby – denní stacionář. Tato služba bude provozována od 1. ledna 2020, a to jako ambulantní služba. Provozní doba bude od pondělí do pátku od 6:30 do 15:00 hodin.

Určena bude pro seniory a osoby s chronickým duševním onemocněním (např. Alzheimerova choroba) od 50 let věku. Přijímat budeme i občany Hranic. Během pobytu budeme schopni zajistit pomoc při podávání jídla a pití, pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, různorodé aktivizace, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. Bližší informace podá ředitelka organizace, tel. 581 773 783, email: reditel@socialnisluzby.com nebo vedoucí pečovatelské služby, tel. 580 582 860, email: socialni@socialnisluzby.com.

Mgr. Martina Václavíková, ředitelka Sociální služby Lipník nad Bečvou, p.o.

Knihovnický kinematograf nabídne kreslený snímek

V čase adventu zahajuje městská knihovna pro zpříjemnění očekávání vánočních svátků svůj knihovnický kinematograf. Ve studovně knihovny bude pro děti a případně i pro jejich rodiče připraveno promítání barevného kresleného snímku na motivy staré čínské legendy o statečné dívce Hu Mulan, která byla skutečnou postavou čínské historie. Žádné jiné ženě v čínské historii se nedostalo tolik obdivu jako Mulan. Její příběh je jednou z nejdrahocennějších čínských legend, která je obsažena v každé čínské učebnici. Díky poupravenému snímku ze studia Walta Disneye se dostala legenda do povědomí celého západního světa.

Zájemci o návštěvu našeho knihovnického kinematografu se mohou předem nahlásit v oddělení pro děti v době provozu knihovny. Kapacita míst ve studovně je omezena. Promítáme dvakrát, a to **ve středu 11. prosince** a ve **středu 18. prosince** vždy od 16 hodin. Vstup zdarma. **(mj)**

Hraničtí skauti se obracejí na veřejnost s prosbou

Skauti působí v Hranicích, se třemi nedobrovolnými přestávkami, téměř 100 let. Za tu dobu nabídli program tisícům hranických dětí a poskytli jim příležitost zažít dobrodružství a navázat dlouholetá přátelství.

V letošním roce sdružují 115 členů ve věku od 5 do 91 let. I ve 21. století fungují na dobrovolnické bázi, pořádají schůzky během týdne, víkendové výpravy a letní tábory, na nichž si kluci a holky sami staví svůj příbytek - podsadový stan.

Stoleté výročí si hraničtí skauti připomenou v roce 2020. Bude to současně 30 let od obnovení jejich činnosti po pádu totality.

Prosíme pamětníky, sběratele a občany o zapůjčení předmětů na výstavu v prostorách Staré radnice v Hranicích. Uvítáme vlajky, odznaky, kroniky, deníky, části kroje, dřevěné lyže a další. Pro připravovanou publikaci uvítáme fotografie, dokumenty i osobní vzpomínky, ať už na poválečná, šedesátá či porevoluční léta nebo na skauty zapojené do odboje proti německé okupaci.

Prosíme, ozvěte se nám na e-mail hranice@skaut.cz nebo na telefon 733 668 927. Případně na na e-mail kurator@muzeum-hranice.cz nebo na telefon 775 854 522.

Předem děkují hraničtí skauti

Eko-sáčky na knihy

Městská knihovna nabízí nově svým čtenářům eko-sáčky na knihy. Pokud přijdete do knihovny a nebudete mít v tašce místo na půjčené knihy, můžete si zakoupit eko-sáčky ve dvou velikostech. Cena menšího eko-sáčku je 2 Kč, cena většího 3 Kč. Sáčky jsou šetrné k přírodě. **(mj)**

Co se děje v Hranicích

Neděle 1. 12.

19:00 - Monáda s Rudolfem Vybíralíkem a Helenou Kostelníkovou – adventní koncert. Koná se v jídelně lázeňského domu Janáček v Teplicích nad Bečvou, vstupné 50 Kč.

Pondělí 2. 12.

16:00 - Rozsvícení vánočního stromu – zazpívají členové dětského pěveckého sboru Cantabile. Koná se před Domovem seniorů v Hranicích, Jungmannova 1805, vstup zdarma.

17:00 - Hra a hračka – beseda Mgr. Petra Halamy o správném výběru hraček pro děti. Koná se v Městské knihovně v Hranicích, Masarykovo náměstí 71, vstupné 100 Kč pro jednotlivce i rodičovský pár.

18:00 - Kruh přátel hudby: Ensemble Frizzante & Valérie Zawadská – koncert souboru s vystoupením herečky. Koná se v Koncertním sále v Hranicích, Zámecká 118, vstupné 250 Kč mimo předplatitele KPH.

Úterý 3. 12.

16:00 - Rozsvícení vánočního stromu s andělským programem – zahájení vánočních trhů s koncertem Petry Černocké a dalším doprovodným programem. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

19:00 - Lenka Filipová a hosté – koncert. Koná se v Divadle Stará střelnice v Hranicích, Sady Čs. legií 770, vstupné v předprodeji 390 Kč. Předprodej v restauraci Stará střelnice, tel. 581 602 187 a knihkupectví Ezop, tel. 581 602 547 nebo na ticketstream.cz

19:15 - Vladimír Knápek a Dáša Čočková – adventní koncert. Koná se v jídelně lázeňského domu Janáček v Teplicích nad Bečvou, vstupné 50 Kč.

Středa 4. 12.

17:00 - Valašské Vánoce – valašský folk v podání skupiny Dareband. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

18:00 - Cizí světy ve vesmíru – přednáška astrofyzika a odborníka na exoplanety Mgr. Marka Skarky, Ph.D. Koná se v Městské knihovně v Hranicích, Masarykovo nám. 71, vstupné 50 Kč. Předprodej v Turistickém informačním centru na zámku, tel. 581 607 479.

Čtvrtek 5. 12.

14:00 - Mikulášská nadílka – tradiční nadílka s hudebním doprovodem Vladimíra Volka k tanci i poslechu. Koná se v jídelně Domova seniorů v Hranicích, Jungmannova 1805, vstup zdarma.

17:00 - Country Vánoce – zahájení provozu kluziště, Moravské tančení country a koncert Michal Tučný Revival Band. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

20:00 - Point of Few – koncert jazzového kvarteta. Koná se v komunitním a kulturním prostoru Karnola v Hranicích, Tř. ČSA 211, vstupné v předprodeji 110 Kč, na místě 130 Kč.

Pátek 6. 12.

15:00-18:00 - Mikulášská nadílka s bohatým programem. Koná se na Plovárně v Hranicích. Vstupné pro děti a mládež 25 Kč/h, dospělí 50 Kč/h.

17:00 - Pohodové Vánoce – vystoupí zpěvačka Ella s kapelou a valašský folkrock v podání skupiny Fojti. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

Sobota 7. 12.

14:00–18:00 - Benefiční vánoční bazar s Charitou – vánoční slow bazar. Darovat můžete hračky, knihy, školní potřeby a oblečení pro dívky 12 až 15 let. Koná se v komunitním a kulturním prostoru Karnola v Hranicích, Tř. ČSA 211, vstup zdarma.

16:00 - Vánoce na pivu – přehlídka minipivovarů, americký step v podání Taneční školy Sester Hlavinkových a koncert Kabát Tribute Revival. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

17:00 - FBC Hranice vs. FBC Letka Toman Finance Group – florbalový zápas mužů. Koná se ve sportovním centru Naparia v Hranicích, Smetanovo nábřeží 2180, vstup zdarma.

18:00 - Haeri – vokální koncert ženského souboru. Koná se v komunitním a kulturním prostoru Karnola v Hranicích, Tř. ČSA 211, vstupné 100 Kč.

20:00 - B-Day párty DJ Basscupa – taneční párty. Koná se v Zámeckém klubu v Hranicích, Pernštejnské nám. 1., vstupné 80 Kč, ženy mají do 22:00 hodin vstup zdarma.

20:00 - Limetall – tradiční vánoční koncert. Koná se v Divadle Stará střelnice v Hranicích, Sady Čs. legií 770, vstupné v předprodeji od 125 Kč, na místě 350 Kč. Předprodej v restauraci Stará střelnice, tel. 581 602 187 a knihkupectví Ezop, tel. 581 602 547 nebo na ticketstream.cz.

Neděle 8. 12.

16:00 - Vánoce při muzice – vystoupení trubačů ZUŠ Potštát, dětské cimbálové muziky Hlinšťanka a bubenická show Ritmo Factory. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

18:00 - Společný adventní koncert – vystoupí komorní orchestr Iši Krejčího a komorní orchestr Senza Voci. Koná se v Koncertním sále v Hranicích, Zámecká 118, vstup zdarma.

19:00 - Jaroslav Jaroš – promítání filmu o putování po evropských kostelích. Koná se v konferenčním sále lázeňského domu Janáček v Teplicích nad Bečvou, vstupné 30 Kč.

Pondělí 9. 12.

12:00–14:00 - Konzultace se senátorkou Jitkou Seitlovou – schůzku je třeba si předem domluvit na tel. 736 491 225 nebo e-mailu asistentka@seitlova.cz. Koná se v přípravné místnosti obřadní síně, 1. patro zámku v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, schůzka je zdarma.

14:00 - Adventní čtení s babičkou Lenkou – čtení nových vánočních pohádek. Koná se v Městské knihovně v Hranicích, Masarykovo náměstí 71, vstup zdarma.

17:00 - Vánoce v Hranicích – koncert Petra Vrány Taraby. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

Úterý 10. 12.

17:00 - Vánoce v Hranicích – vystoupí ostravská kapela Tři Vykřičníky a trubači SLŠ Hranice. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

Středa 11. 12.

17:00 - Vánoce v Hranicích – pohádkové vystoupení mažoretek Panenky a Česko zpívá koledy s Hranickým dětským pěveckým sborem. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

19:00 - Filmový klub: Staříci – film o bývalých politických vězních, kteří berou spravedlnost do svých rukou. Koná se v komunitním a kulturním prostoru Karnola v Hranicích, Tř. ČSA 211, vstupné 100 Kč, senioři a studenti 70 Kč.

19:15 - Smíšený pěvecký sbor Cantabile – adventní koncert. Koná se v jídelně lázeňského domu Janáček v Teplicích nad Bečvou, vstupné 50 Kč.

Čtvrtek 12. 12.

16:00 - Vánoce v Hranicích – vystoupení ZŠ Drahotuše a kapely Echo z Nového Jičína. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

19:30 - Úplňkový OM Chanting – skupinová technika využívající transformační sílu ÓM, aby aktivovala sebe harmonizující potenciál účastníků a očistila okolní prostředí. Koná se v masážním studiu Petry Janáskové v Hranicích, Masarykovo nám. 96, příspěvek 50 Kč, registrace na emailu j.bach@email.cz.

Pátek 13. 12.

17:00 - Hvězdné Vánoce – hraná pohádka Nad Betlémem svítí hvězda a swingová taneční hudba Blue Star. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

19:15 - Julie Meixnerová – adventní koncert operní pěvkyně. Koná se v jídelně lázeňského domu Janáček v Teplicích nad Bečvou, vstupné 50 Kč.

Sobota 14. 12.

16:00 - Na pohádky do Karnoly – promítání vánočních pohádek pro děti. Koná se v komunitním a kulturním prostoru Karnola v Hranicích, Tř. ČSA 211, vstupné pro děti 20 Kč, dospělí 30 Kč.

17:00 - Netradiční Vánoce – vystoupení skupiny Ukulele Orchestra jako Brno a ohňová show. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

19:00 - No Borders – koncert. Koná se v Divadle Stará střelnice v Hranicích, Sady Čs. Legií 770.

Neděle 15. 12.

16:00 - Kouzelné Vánoce – Malá mořská víla v podání Taneční školy Sester Hlavinkových a zimní kouzelná show. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

Pondělí 16. 12.

14:00 - Adventní čtení s babičkou Lenkou – čtení nových vánočních pohádek. Koná se v Městské knihovně v Hranicích, Masarykovo náměstí 71, vstup zdarma.

17:00 - Vánoce v Hranicích – vystoupení rockové skupiny Big Beat Club. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

Úterý 17. 12.

15:00 - Senior kavárna nejen pro seniory – posezení při písničce a skleničce. Koná se v místnosti osadního výboru v Drahotuších, vstup zdarma.

17:00 - Vánoce v Hranicích – divadelní představení Příběh kapra a kapela Karel Gott Revival Morava. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

Středa 18. 12.

16:00 - Vánoce v Hranicích – vystoupení ZŠ 1. máje a smyčcového kvarteta Classic Quartet. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

Čtvrtek 19. 12.

16:00 - Vánoce v Hranicích – vystoupení ZŠ Struhlovsko a beskydské kapely RukyNaDudy. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

Pátek 20. 12.

16:00 - Lidové Vánoce – zazní vánoční koledy v podání souboru Maleníček a moderní cimbálová muzika Cimbal Hell Band. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

17:00 - Jan Jakub Ryba: Česká mše vánoční – vystoupí Dětský pěvecký sbor Cantabile, zpěváci z Hranic a okolí, sólisté Janáčkovy konzervatoře Ostrava a JAMU Brno. Koná se v kapli sv. Barbory v Hranicích, areál kasáren generála Zahálky, vstup zdarma.

18:30 - Předvánoční koncert Hranického dětského pěveckého sboru – koná se v kostele Stětí sv. Jana Křtitele v Hranicích, Masarykovo náměstí, vstup zdarma.

19:00 - Doktor v nesnázích – divadelní komedie s Danou Morávkovou. Koná se v Sokolovně v Hranicích, Tyršova 880, vstupné 399 Kč.

Sobota 21. 12.

17:00 - Betlémské Vánoce – živý betlém, vánoční písničky Petry Zindler a rozdávání betlémského světla. Koná se na Masarykově náměstí v Hranicích, vstup zdarma.

17:00 - FBC Hranice vs. FBC Vikings Kopřivnice – florbalový zápas mužů. Koná se ve sportovním centru Naparia v Hranicích, Smetanovo nábřeží 2180, vstup zdarma.

18:00 - Zimní slunovrat – tradiční společné zpívání TaV a hostů. Koná se v evangelickém kostele v Hranicích, Šromotovo náměstí, vstupné dobrovolné.

19:00 - Argema – vánoční koncert. Koná se v Divadle Stará střelnice v Hranicích, Sady Čs. legií 770, vstupné v předprodeji od 300 Kč. Předprodej v restauraci Stará střelnice, tel. 581 602 187 a Turistickém informačním centru na zámku, tel. 581 607 479 nebo na ticketstream.cz.

Neděle 22. 12.

18:30 - Jaroslav Jaroš – promítání filmu o putování po evropských kostelích. Koná se v jídelně lázeňského domu Bečva v Teplicích nad Bečvou, vstup zdarma.

Úterý 24. 12.

14:00 - Sváteční koncert – koná se v jídelně lázeňského domu Bečva v Teplicích nad Bečvou, vstup zdarma.

14:15 - Štědrovečerní muzicírování – tradiční muzicírování s dechovým kvintetem Hraničáci. Začátek na Masarykově náměstí, pak u Kostelíčka, na Městském hřbitově a u Domova seniorů v Hranicích, vstup zdarma.

Čtvrtek 26. 12.

20:00 - TOK – elektronický večírek. Koná se v komunitním a kulturním prostoru Karnola v Hranicích, Tř. ČSA 211, vstupné 150 Kč.

Úterý 31. 12.

16:00 - Silvestr v letním kině: Sněžný kluk– tradiční promítání k ukončení roku. Koná se v Letním kině v Hranicích, Komenského ulice, vstupné 20 Kč.

PŘIPRAVUJEME V LEDNU

Čtvrtek 16. 1.

17:00 - Vernisáž k výstavě: Milan Kaštovský: Osmdesát – koná se ve výstavní síni Stará radnice v Hranicích, Radniční 1, vstup zdarma.

Pondělí 20. 1.

18:00 - Kruh přátel hudby: Duo Mellison – koncert na flétnu a kytaru. Koná se v Koncertním sále v Hranicích, Zámecká 118, vstupné 150 Kč mimo předplatitele KPH.

PROGRAM AKCÍ

NAJDETE NA WEBU kultura-hranice.cz

POŘÁDÁTE ZAJÍMAVOU AKCI?

Napište nám na e-mail infocentrum.zamek@mkz-hranice.cz nebo zavolejte na 581 607 479.

Nepřišel vám do schránky Hranický zpravodaj? Volejte 581 607 479.

UZÁVĚRKA

PŘÍŠTÍHO VYDÁNÍ HRANICKÉHO ZPRAVODAJE JE **V SOBOTU 7. PROSINCE 2019**

Kam na výstavy v Hranicích

Galerie Synagoga

Janáčkova 728, Hranice, tel. 778 777 893, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: út–so 9:00–12:30 a 13:00–16:00, ne 9:00–12:30 a 13:00–17:00.

Do 5. 1. 2020 - Radim Hanke: Tvářím tváří v tvář. Výstava akademického sochaře, nejvýznamnějšího představitele současné sochařské scény. Autorovo dílo určuje zaujetí figurou, ve kterém rozvíjí vlastní rukopis. Mezi zásadní okruhy patří sochy ve veřejném prostoru.

Stará radnice

Radniční ul. 1, Hranice, tel. 775 854 497, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: út–so 9:00–12:30 a 13:00–16:00, ne 9:00–12:30 a 13:00–17:00.

Do 5. 1. 2020 - Nemocnice. Výstava k 80. výročí nového areálu hranické nemocnice. Můžete vidět starou ordinaci s pracovním stolem, lékárničkami a modelem lidské kostry, nemocniční pokoj s lůžkem, rentgenovou místnost a historické zdravotnické přístroje, nástroje, pomůcky a spoustu dalšího ze zdravotnického prostředí.

Do 9. 2. 2020 - Vánoce za totáče. Výstava připomene atmosféru sametové revoluce roku 1989, která byla významným milníkem v dějinách naší země. Do roku 1989 v Hranicích nahlédneme prostřednictvím fotografií, dobových plakátů, letáků a tiskovin.

Galerie Severní křídlo zámku

Pernštejnské nám. 1, Hranice, tel. 581 828 114, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: po a st 8:00–17:00, út a čt 8:00–15:00, pá 8:00–14:00, so–ne zavřeno.

Do 3. 1. 2020 - Každý jiný. Výstava obrazů Šárky Mrvové, Štěpána Mleczka, Václava Šípoše a Tomáše Oslizloka. Umělce spojují společná studentská léta na Střední průmyslové škole v Ostravě, obor propagační výtvarnictví.

Lázeňský dům Moravan

Teplice nad Bečvou 47, tel. 581 683 640, www.ltnb.cz.
Otevřeno: po–ne 8:00–20:00.

Do 12. 12. 2019 - Jakub Čoček: Barevný svět. Výstava obrazů mladého hranického umělce, absolventa Sklářské střední školy ve Valašském Meziříčí.

27. 12. 2019–28. 2. 2020 - Ludmila Kočišová: Krásy přírody. Výstava olejomaleb hranické umělkyně.

Muzeum na zámku

Pernštejnské nám. 1, Hranice, tel. 581 607 479, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: do 18. 12. 2019 st a ne 14:00–17:00 nebo po předchozí domluvě v Turistickém informačním centru na zámku.

Hranice na mušce. Stálá expozice zbraní ze sbírek hranického muzea představuje unikátní kousky.

Model historického jádra Hranic. Autorem modelu, který zachycuje Hranice před 270 lety, je Stanislav Miloš. Ve výstavních prostorách jsou také panely s informacemi o vývoji a historii hranického zámku.

Galerie M+M

Jurikova 16, Hranice, tel. 581 602 148, galeriemm.wordpress.com.
Otevřeno: po–ne 13:00–17:00 (dopoledne na zazvonění nebo po předchozí domluvě).

Do 20. 12. 2019 - Výstava betlémů a vánočních tradic. Tradiční výstava betlémů různých druhů a materiálů, vánočních ozdob a tradic spojených s vánočními svátky.

24. 1. – 13. 2. 2020 - Jana Petříková. Výstava absolventky střední aranžérské školy, oděvní průmyslovky a konzervatoře, obor výtvarná výchova. K vidění bude batika, hedvábí, ale také obrazy a keramika. Vernisáž výstavy se uskuteční **v pátek 24. ledna** v 17 hodin.

OTEVÍRACÍ DOBA O SVÁTCÍCH

Muzeum na zámku

středa	18. 12.	–	otevřeno 14:00 – 17:00
neděle	22. 12.	–	zavřeno
středa	25. 12.	–	zavřeno
neděle	29. 12.	–	zavřeno
středa	1. 1.	–	zavřeno
neděle	5. 1.	–	otevřeno 14:00 – 17:00

Galerie Synagoga a Stará radnice

neděle	22. 12.	–	otevřeno
pondělí	23. 12.	–	zavřeno
úterý	24. 12.	–	zavřeno
středa	25. 12.	–	zavřeno
čtvrtek	26. 12.	–	zavřeno
pátek	27. 12.	–	otevřeno
sobota	28. 12.	–	otevřeno
neděle	29. 12.	–	otevřeno
pondělí	30. 12.	–	zavřeno
úterý	31. 12.	–	zavřeno
středa	1. 1.	–	zavřeno
čtvrtek	2. 1.	–	otevřeno

Hranické mažoretky uspěly na Mistrovství Evropy

Ve dnech 10. až 13. října se mažoretky Domu dětí a mládeže Hranice zúčastnily Mistrovství Evropy asociace NBTA 2019 v Itálii ve městě Lignano. Českou reprezentaci zastupovaly nejlepší týmy z celé republiky, které vybojovaly postup na Mistrovství České republiky 2019 v červnu v Poděbradech. Mezi ty nejlepší patří také hranické mažoretky Panenky a Minipanenky, které pod vedením svých vedoucích Jany Sámelové a Jany Koutníkové a trenérek Zuzky Urbancové a Katky Sámelové získaly ve velké konkurenci mnoha evropských týmů skvělé umístění a velmi dobře reprezentovaly Českou republiku a město Hranice.

- Mažoretky Minipanenky - Mistryně Evropy 2019 - parade corps děti
- Mažoretky Panenky - Vicemistryně Evropy 2019 - traditional majorettes corps junior
- Veronika Simonová - 11. místo - sólo rekvizity senior

Velmi bychom chtěly poděkovat městu Hranice za finanční podporu na dopravu na Mistrovství Evropy v Itálii. Mažoretky DDM Hranice Panenky a Minipanenky děkuji všem sponzorům, kteří podpořilli finančně nebo materiálně účast na ME: TV MACH Hranice - Vlastimil Mach, Firma Maleř group zemní práce s.r.o. Střítež nad Ludinou, Truhlářství - Pavel Vinklárek Zámrsky, manželé Andršovi a paní Naďa Maňásková.

Jana Koutníková, Panenky Hranice

Mažoretky Panenky jsou vicemistryněmi Evropy 2019. Foto: Panenky Hranice

Mažoretky Minipanenky jsou mistryněmi Evropy 2019. Foto: Panenky Hranice

Tip na dárek:
Ohlédnutí za starými Hranicemi

Na konci listopadu vyšla kniha **Minulé Hranice**. Barevná publikace obsahuje takřka čtyři stovky snímků starých Hranic od konce 19. století do 80. let 20. století. „Je to nová kniha starých fotografií, troufám si tvrdit, že většinu z nich až do dneška skoro nikdo neznal, jsou tam opravdové unikáty, zejména kolorované snímky z počátku století jsou nesmírně půvabné a působivé," říká ke knize její autor Jiří J. K. Nebeský. **(jn)**

Úspěch v mezinárodní soutěži

Dvacátý šestý ročník mezinárodní mozartovské soutěže pro mladé klavíristy do 11 let AMADEUS se konal 8. listopadu tohoto roku v Brně. Třetí místo ve IV. kategorii získala Patricie Pivarčová ze Základní umělecké školy v Hranicích, žákyně MgA. Kateřiny Sudoměřické. Soutěž vyvrcholila koncertem laureátů v Besedním domě, kde každý zahrál některé z děl skladatele Wolfganga Amadea Mozarta či jeho současníků. Děti hrou oslavují slavného skladatele klasicistní hudby, který ve svých jedenácti letech vystoupil 30. prosince 1767 v sále brněnské Reduty.

(pj) Foto: www.amadeusbrno.cz

Informace o akcích v Hranicích najdete na **www.kultura-hranice.cz**

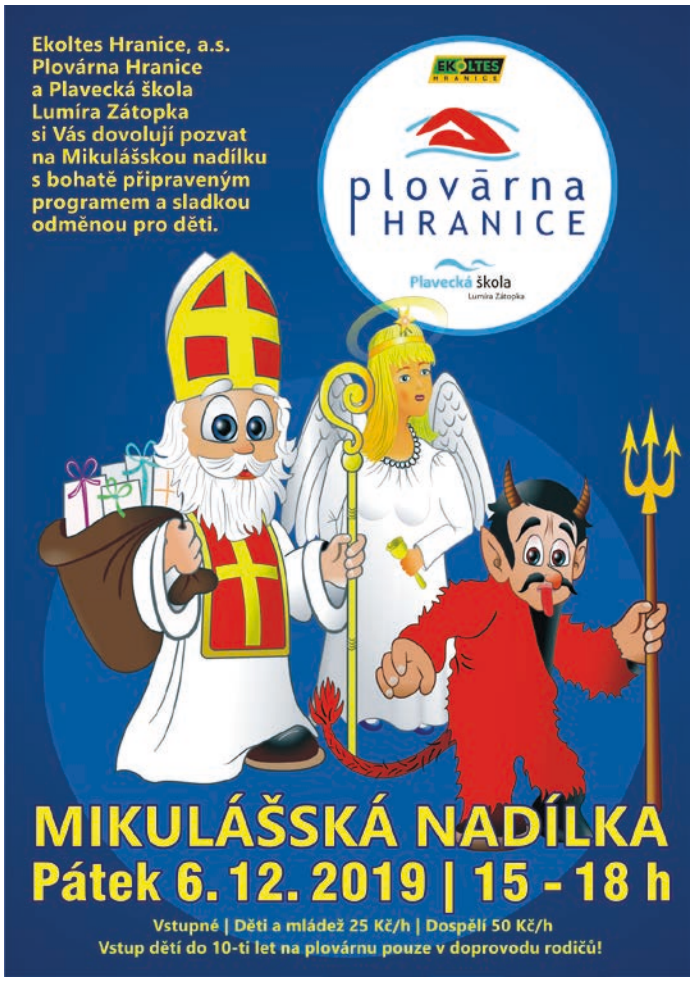

Přes tisíc kilometrů na větroni

Jak daleko se dá doletět v letadle bez motoru? Pár desítek kilometrů? Stovka? Dvě? Co myslíte? Piloti Aeroklubu Hranice zvládli začátkem října překonat hranici jednoho tisíce kilometrů. Tolik v Česku ještě plachtaři ve vlnovém proudění neuletěli.

O mimořádném letu jsem si povídal s jedním z pilotů, dlouholetým úspěšným reprezentantem ČR v bezmotorovém létání a také reprezentačním trenérem našich plachtařů, Petrem Krejčiříkem.

Když jste letěli, tak hodně fučelo. Neřekl bych, že v tak silném větru vůbec půjdou plachtaři do vzduchu.

Na normální plachtění to není, ale na takové speciální lety, které se nám podařily, je to výborné. Ale vyžaduje to specifické podmínky. Musí být určitý směr větru, kolmo na hory, ideální je jihozápad. Létá se na závětrné straně hor, kde vzniká vlnové proudění. Startuje u nás, ale létá se převážně na polské straně za Jeseníky a za Krkonošemi.

Takže to byly na Česko výjimečné podmínky?

Úplně ne, protože každý podzim se před studenou frontou tento druh proudění objevuje. Může přijít i na jaře nebo v létě, ale takových je málo. Letos byly takové extrémně dobré situace už tři, my využili hned tu první. Jde o to, aby byl příznivý směr větru a aby se dalo letět, než ta studená fronta přijde, protože se nasune oblačnost a pak začne pršet. Obdobných příznivých situací, kdy se všechno sejde, je do roka tak na prstech jedné ruky.

Jinde, třeba v Alpách už se letělo tak daleko?

V Alpách ano, to se létá běžně, i dál. Ale tam jsou mnohem příznivější podmínky, ono čím vyšší hory, tím lepší podmínky. Ale tady v Čechách, v té česko - polské oblasti, to byly vlastně historicky první přelety nad 1000 kilometrů, které jsme v tomto proudění uletěli.

A vy jste startovali z Hranic?

Ano, výjimečně, protože to není standardní. Většinou je v těchto povětrnostních situacích tady zataženo a vítr to rozfoukává v závětří hor, kde svítí sluníčko. Ale tentokrát bylo i tady jasno. Jinak vylétáme z Krnova nebo Jeseníku, které jsou vlastně na druhé straně hor.

Startovali jsme 20 minut před východem slunce, letadlo nás vleklo až k Andělské hoře za Bruntál, kde jsme začínali samotný let.

Aby se ten přelet hodnotil, musí mít maximálně 5 otočných bodů a ty hory nejsou tak dlouhé, abychom mohli podél nich uletět tisíc kilometrů. Ani tam a zpátky nestačí, my to musíme letět vlastně třikrát.

Takže jsme letěli k německým hranicím, pak zpět na Slezskou Hartu, pak znovu do Německa, opět na Slezskou Hartu a pak ještě do polské Svídnice a zpět na Andělskou horu a přistávali jsme večer v Krnově.

Takže kolik přesně jste uletěli?

Letěly dva kluzáky, v dvoumístném já s předsedou našeho klubu Jaroslavem Burianem a v druhém můj syn Radek. V tom dvousedadlovém kluzáku jsme uletěli 1017 km a Radek, který letěl trochu jinou trať, uletěl 1002 km. Ten den letěl ještě jeden mladý pilot z Hronova, můj svěřenec v juniorské reprezentaci, a uletěl také přes tisíc kilometrů. Další naši kolegové v dvousedadlovém větroni letěli z Jeseníku. Ti chtěli dosáhnout až 1100, ale večer už se ta fronta rychle přiblížila. My před oblačností utekli v posledních 5 minutách a za námi už se uzavřely mraky. A je to donutilo přistát v Jeseníku, ale uletěli také přes tisíc kilometrů.

Jak dlouho jste vlastně letěli?

My to letěli přesně 11 hodin 36 minut.

Jak se při tak dlouhých letech chodí na záchod?

Kluci to mají vyřešené, máme takové zařízení, že čůráme ven. Holky to mají složitější, ty létají s plínkami, nebo ty, které létají hodně, tak mají odsávačku. Je to potřebné řešit, protože se létá dlouho a vysoko, kde je teplota i pod -30 stupňů Celsia a navíc, jak jste výš, mění se tlaky, okolní tlak je nižší, váš vnitřní tlak je podstatně vyšší, takže to chce ven. To je fyzika.

A jak vysoko se u takových letů pohybujete?

Ten den od dvou tisíc skoro do sedmi tisíc. Z hlediska pravidel vzdušného prostoru můžeme jít maximálně do 6 900 metrů, to jsme jednou využili, vystoupali jsme do 6800. Ale většinou jsme se pohybovali od dvou do šesti tisíc. Ale ten problém organismu a velkých výšek je. Oni horolezci lezou i výše, osmitisícovky a bez kyslíku, ale oni tam stoupají 14 dnů.

Pohled z větroně za rekordního letu. Foto: Petr Krejčiřík

Vylezou do základního tábora třeba 4 000 metrů vysoko a tam se aklimatizují. Během několik dnů začíná organismus vytvářet navíc červené krvinky, které přenášejí kyslík a rozšiřují se plicní sklípky, čímž se zvětší plocha plic. V tom řídkém vzduchu je kyslíku málo. Pak zase vystoupají a postupně se přizpůsobují dalším výškám.

U nás je problém, že ve výšce 6 000 metrů jsme za půl hodiny, za hodinu. Organismus není schopen na tak rychlou změnu reagovat, vše je otázka dnů. U nás je to aklimatizací neřešitelné, tak si musíte, pomáhat technikou - dýchat kyslík. Bez něj organismus přestává normálně fungovat. Projeví se to tak, že usnete, aniž byste tomu mohl zabránit. To najednou klapne, najednou black out. Proto máme od výšky 4 kilometrů povinný kyslík.

Technika je spolehlivá?

Dneska je ten dýchač elektronická záležitost, taková malinká krabička a kanyla do nosu, ta do těch šesti, sedmi tisíc stačí. Ta mi jen přifukuje kyslík do normálního vzduchu, takže já normálně dýchám a automatika si to řídí podle výšky a dávkuje mi kyslík při nádechu. Míň nebo víc, podle potřeby, takže to funguje bez problémů.

Vy jste také ve vedení Aeroklubu Hranice, co je nového na letišti?

Loni v prosinci jsme i s přispěním města a kraje dodělali novou čerpací stanici s úložištěm pohonných hmot, která nahradila starou benzínku z padesátých let. Teď máme jednu z nejmodernějších čerpaček v zemi.

Letos se nám podařilo vybudovat zpevněnu plochu před hangárem, i díky dotaci 900 tisíc korun z Olomouckého kraje. Byl tam štěrk, když pršelo, byly kaluže, teď je tam asi 1400 m^2 zámkové dlažby, z toho mám opravdu radost. A nyní v prosinci opět začíná kurz bezmotorového létání, takže zájemci jsou zváni. Dnes se může létat ve větroni samostatně již od 14 let, takže bereme i mládež.

Děkuji za rozhovor
Petr Bakovský

TIRÁŽ: Hranický zpravodaj č. 12/2019 • Periodický tisk územního samosprávného celku. • Měsíčník • **Vychází** 1. prosince 2019 • Ročník V. • **Vydávají** Městská kulturní zařízení Hranice, příspěvková organizace se sídlem Masarykovo náměstí 71, 753 01 Hranice, IČO: 71294686 • **Grafická úprava a tisk:** © KLEINWÄCHTER holding s.r.o., Čajkovského 1511, 738 01 Frýdek-Místek • **Náklad:** 8 400 ks • **Distribuce:** Česká pošta, **zdarma do všech domácností v Hranicích a místních částí** • **Redakce:** tel. 581 607 479, e-mail: infocentrum.zamek@mkz-hranice.cz • **Editoři:** Ing. Naďa Jandová, Ing. Petr Bakovský • **Hranický zpravodaj na internetu:** www.mesto-hranice.cz/cs/televize-tisk/ • mkz-hranice.cz/hranicky-zpravodaj • Zaregistrováno Ministerstvem kultury ČR pod zn. MK ČR E 22143 • Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit • **Účastí na programech pořádaných Městskými kulturními zařízeními Hranice, p. o., IČO 71294686, dává jejich účastník souhlas s užitím pořízených fotografií a videodokumentace pro propagační materiály organizace (webové stránky, Hranický zpravodaj, tiskoviny, Facebook). Souhlas se dává do odvolání.**